

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Iustitia Et Iure, Continens Tractatus De Prudentia, Fortitudine, &
temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia
commutativa, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione,
& Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de
Emptione, & ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Pvinct. I. Vnde dicatur emphyteusis, quid sit & qualiter ab aliis contractibus
differat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76677)

est. Caput vero nuper solum dicit Ecclesiam teneri. dotes viduarum protegere. Ex quibus verbis inferri contraria sententia posse directè de dotibus viduarum iudicari; maximè cum vidua inter personas miserabiles computetur; quæ iudicium Ecclesiasticum causa pietatis videntur adire posse. Sed est illatio infirmas; satis enim Ecclesia dotes viduarum protegit, si negligentibus iudicibus & secularibus causam assumit, illoque ad suum munus exequendum distractione Ecclesiastica cogit. Quod vero sit persona miserabilis nihil refert, cum has nullo iure ob hanc præcisam causam cauetur à Iudice Ecclesiastico esse iudicandas, sicuti tradunt Guecieri, Gomez, Fachin, loc. cit. Caput autem ex litteris de pignoris solum intendit dotem mulieris saluam esse debere; cum mariti bona publicantur.

§. VI.

An permittatur appellatio à sententia in causa dotis?

- 1 Placet quibusdam appellationem in causa dotis non operari effectum suspensiuum, sed deuolutiuum tantum.
- 2 Appellatio in dicta causa vtrumque effectum operatur, & respondetur rationi contrariæ.

EXigi dos potest tum constante matrimonio, tum illo dissoluto. Constante matrimonio exigere dotem solet maritus ab eius vxore, loco, seu ab aliis qui sibi promiserunt. Dissoluto matrimonio vxor, vel eius hæredes exigunt dotem à marito seu eius hæredibus. Quocumque modo dos exigatur, existit mar Bald. Nouell. tract. de dote § par. 7. specul. & 2. p. quæst. 23, quem sequitur Palacios Rabios in rep. cap. per vestras de donat. inter vir. & vxor. fol. 46. vers. aduerte. non esse locum appellationi quæ sententiæ executionem suspendat, bene tamen vt eius iustitia examinetur, et si repenitur minus aucta reuocetur. Fundamentum est, quia dos conceditur marito, vt ex illo familiam alat, vxori vero dissoluto matrimonio vt se sustentet. At comparatione alimentorum locus non est appellationi quæ executionem suspendat, quia hæc dilationem nullatenus permittunt iuxta leg. fin. ff. de appellationib. recipiend. & tradit ibi Dynus, Bart. & alij. idem Bart. in leg. Mala. ff. de aliment. & cibariis legat. Speculator in tr. de appellationib. §. in quibus. vers. octauo. Ergo neque admittenda est dilatio comparatione dotis.

Nihilominus placet sententia Anton. Gomez d. leg. 53. tauri num. 54. afferentis appellationem executionis sententiæ suspensiuam admittendam esse in causa dotis, siue fuerit lata sententia constante matrimonio in fauorem mariti, siue illo dissoluto in fauorem vxoris. Sicut colligitur leg. fin. Cod. de sentent. que sine certa quantitate. Fundamentum est, quia appellatio eam vim habet vt executionem sententiæ suspendat iuxta regulam iuris; pendente appellatione nihil est innovandum, quia regula dotis causa non inuenitur excepta. Neque obest in causa alimentorum non dari appellationem, nam præterquam quod id incertum est cum alimenta dubium habent, non inde inferatur in causa dotis denegandam esse, cum dos sæpè concedatur marito vel vxori alias habentibus, vnde sustentari possunt.

DISPUTATIO X.

De emphyteusi, & feudo.

Societatis tractari merito succedit Emphyteusis, & feudum, cum in eis aliqua societatis similitudo reperitur vnus enim habet dominium directum, alter vile.

PUNCTVM I.

Vnde dicatur emphyteusis, quid sit, & qualiter ab aliis contractibus differat?

- 1 Vnde dicatur emphyteusis?
- 2 Eius definitio.
- 3 Explicatur.
- 4 Qualiter emphyteusis à locatione, censu, & feudo differat?

OMNINIS sententia testatur emphyteusim dici ab eo quod olim terræ incullæ, & fructum ferre non solite alicui sub onere pensionis concedebantur, vt media eius plantatione, & cultura fugiterent fierent, ideo emphyteusim Rer. de Castro, lib. 2. l. 1. Pars II.

plantio, seu initio appellabatur. Consuetudo tamen iam obtinuit, vt quælibet siue culta, siue inculta in emphyteusim doneatur, eæa enim §. perpetua 10. quæst. 1. & Authent. perpetui Cod. de Sacrosanct. Eccles. eo tamen sine vt meliores, & viliores reddantur. Vt latius tradit Accurf. in Authent. de non alienand. §. siue autem verbo emphyteusis. & §. adeo verbo emphyteusis, in str. de locat. quem ferè omnes Doctores sequuntur.

Hinc finitur emphyteusis, contractus quo alicui conceditur rei immobilis vt domus, agri, vineæ &c. dominium vile sub aliqua pensione soluenda in recognitionem domini directi apud concedentem perferentis, colligitur ex leg. 1. Cod. de iure emphyteut. & ibi Iason. n. 48. Bart. leg. 1. §. 1. ff. de publiciana. Ant. Gom. leg. 68. Tauri n. 2. consuevit lex regia 28. tit. 8. par. 5. & ibi Greg. Lopez.

Dixi contractum, quia vt colligitur ex leg. 1. Cod. de iure emphyteut. & ex §. adeo in str. de locat. est contractus nominatus, & stricti iuris: celebratur enim inter duos sub obligatione vtriusque. Nam concedens emphyteusim obligatur, ne absque causa reuocet concessum. Emphyteuta vero obligatur pensionem designatam suo tempore solvere. Concessio debet esse rei immobilis, iuxta leg. 2. Cod. de iure emphyteut. ibi de prædiis emphyteuticis repellere, & §. adeo in str. de locat. ibi de prædiis que perpetuo quibusdam fruenda traduntur. Nam mobilia non dantur in emphyteusim vepotè à quibus vix dominium directum ab vtili distinguitur, neque cultora meliores reddi possunt. Designatur in hoc contractu pensio suo tempore soluenda, non quidem in compensationem fructuum ex re emphyteutica percipiendorum, sed in signum, & recognitionem domini directi. Ob quam causam pensio frequenter modica est, neq; fructibus adæquat, tametsi non ex eo quod modica non sit, sed fructibus equalis, perdit emphyteusis suam conditionem. Vt latè probat Aluar. Valac. de iure emphyteutis. q. 1. num. 8. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 105. num. 6. & de arbitrar. casu. 54. numero 4. & colligitur ex §. quia vero leuis in Authent. de non alienand. rebus Ecclesiasticis. d. §. adeo in str. de locat. Illis verbis de prædiis que perpetuo. Sed iam vlt præualuit emphyteusim concedi ad duas vel tres vitas, vel ad solam vitam emphyteute, imò pro determinato tempore modo non sit infra decennium.

Ex his deduces quo pacto emphyteusis à locatione, & feudo, & censu distinguitur, quibuscum aliquam affinitatem habet: nam à cæteris contractibus manifesta est differentia. Igitur à locatione differt, eo quod locatio nullum dominium per se in conductorem transfert, neque petit longo tempore concedi, neque in rebus immobilibus, neque vt res conductæ meliores, aut sumptibus conductoris conseruetur, cum tamen hæc omnia contractus emphyteuticus exigat. Quod si res immobilis ad longam tempus locetur, quale censetur decennium, & vltra, & à fortiori ad vitam locantis, vel conductantis, cum hæc locatio iure sic disponente leg. 1. §. quod autem ait prator. ff. de superficies, ius in re, & dominium vile rei locatæ in conductorem transferat, emphyteusis naturam sortitur. Vt ex communi sententia probat Couar. l. 2. var. capit. 16. numero 1. Anton. Gomez leg. 40. Tauri numero 84. Aluar. Valac. de iure emphyteut. quæst. 2. §. num. 1. Iulius Clarus lib. 5. sentent. §. vltim. quæst. 82. §. status 5. num. 4. Molin. lib. 1. de primogen. cap. 21. num. 5. noster Molin. tract. 22. de iust. disputat. 445. post med. Lessius lib. 2. cap. 2. dub. 1. num. 4. & alij apud ipsos. Deinde differt à censu reueruatiuo, quia in eo non solum vile, sed etiam directum dominium in censuarium transfertur e contra à censu emptio differt, quia in eo nullum de nouo dominium censuarium recipit, sed pro pretio recepto obligatur cum hypotheca bonorum ad pensionem aliquam soluendam.

Cum feudo emphyteusis maximè conuenit. Nam feudum est concessio vsusfructus, vtilisque domini rei immobilis manente proprietate apud concedentem, qui feudatarium in possessionem mittit. Ob quam causam irrequisito domino non permittitur alienatio, alioquin incidet in commissum, quæ etiam emphyteusis conueniunt, ideoque sæpè hæc nomina feudi & emphyteusis confunduntur.

Cæterum perspecta feudi natura plurimum ab eâ differt emphyteusis. Hæc enim in recognitionem domini directi exigat solutionem designatæ pensionis, ad feudum non pensionis solutionem, sed personale obsequium petit, ideoque feudus à fide, seu fidelitate quam vassallus domino præstat tenetur dictum est. Aliæ item differentie inter feudum, & emphyteusim intercedunt, de quibus in fine huius disputationis

